

4- Halbuki namazda ruhun ve kalbin ve aklın büyük bir rahatı vardır. Hem cisme de o kadar ağır bir iş değildir.

Halbuki namazda ruhun ve kalbin ve aklın büyük bir rahatı vardır. Hem cisme de o kadar ağır bir iş değildir.

Halbuki namazda, ruhun, kalbin ve aklın ayrı ayrı ama birlikte hayati bir ihtiyacı karşılanır.

Ruh için

Evet, şu fâni dünyada kemâl-i sür'atle vâveylâ-yı firakı koparan giden, ekser mevcudatla alâkadar bir ruhun âb-ı hayatı ise, herşeye bedel bir Mâbûd-u Bâkînin, bir Mahbûb-u Sermedînin çeşme-i rahmetine namaz ile teveccüh etmekle içilebilir. *Yirmi Birinci Söz*

Ruh, bu dünyada **firaklarla yaralanır**. Sevdiği gider, bağlandığı kopar, her şey elinden kayar.

Fitraten ebediyeti isteyen ruh, geçici şeyler arasında **boğulur**.

İşte namaz, ruh için **âb-ı hayattır**. Ruh, namazda fânîden yüzünü çevirir; **Bâkî bir Mabudun rahmet çeşmesine** yönelir. Secde, ruhun yere düşmesi değil; **firaktan kurtulup ebediyete nefes almasıdır**. Namaz olmazsa ruh susuz kalır; susuz kalan ruh ise **acıyla yaşar**.

Kalp için

Evet, nihayetsiz teessürat ve elemlere maruz ve müptelâ ve nihayetsiz telezzüzâta ve emellere meftun ve pürsevda bir kalbin kut ve kuvveti, herşeye kadîr bir Rahîm-i Kerîmin kapısını niyaz ile çalmakla elde edilebilir. *Yirmi Birinci Söz*

Kalp, **nihayetsiz elemlere açık**, aynı zamanda **nihayetsiz emellere meftundur**. Dünya bu emelleri dolduramaz. Kalp, yaratıldığı Zât'ı bulamazsa **hiçbir şeyle tatmin olmaz**.

Namaz, kalbin kutu, kuvveti ve gıdasıdır.

Nasıl ki beden aç kaldığında zayıflar, hâlsizleşir ve huzursuz olur; kalp de namazdan mahrum kaldığında takatsiz, kararsız ve perişan hâle düşer. Namaz ise kalbe kuvvet, ruha istikrar ve vicdana sükûn verir.

Kalp, namazda her şeye kâdir, nihayetsiz rahmet sahibi bir Rahîm-i Kerîm'in kapısını niyazla çalar. O kapı, aczin inkâr edilmediği; fakrın ayıp sayılmadığı; gözyaşının makbul olduğu bir kapıdır. Kalp orada yükünü indirir, davasını arz eder, yalnızlığını teslim eder.

Maruz kaldığı elemeler karşısında kalp, kendi cüz'î kuvvetine değil; sonsuz kudrete dayandığını hisseder. Müptelâ olduğu emeller karşısında ise, neticeyi kendi omzundan alıp hikmeti ve rahmeti nihayetsiz bir Zât'a teslim etmenin ferahlığını yaşar. İşte bu dayanma, kalbe hem lezzet hem rahat verir.

Nasıl ki midesi doyunca yüzü gülen insan, içten bir huzur ve sükûn hisseder; kalbi namazla doyan insanın da iç âlemi aydınlanır, endişeleri diner, ruhu genişler. Çünkü namaz, kalbin fitrî ihtiyacına cevap verir; kalbi, yaratıldığı makama yöneltir.

Ey şikemperver nefsim! Acaba, hergün hergün ekmek yersin, su içersin, havayı teneffüs edersin; sana onlar usanç veriyor mu?

Madem vermiyor; çünkü ihtiyaç tekerrür ettiğinden usanç değil, belki telezzüz ediyorsun. Öyle ise, hane-i cismimde senin arkadaşların olan kalbimin gıdası, ruhumun âb-ı hayatı ve lâtife-i Rabbâniyemin havâ-yı nesîmini cezb ve celb eden namaz dahi seni usandırmamak gerektir. *Yirmi Birinci Söz*

Akıl için

Akıl ise sebepler arasında yorulur.

Geleceği hesap eder, geçmişini sırtında taşır; kontrol edemediği şeyleri de kontrol etmek ister. Her ihtimali düşünür, her sonucu üstlenir, her yükü kendi omzunda sanır. Bu yüzden akıl, namazsız kaldığında susmaz; durmaz, dinlenmez, huzur bulmaz. Zira haddini bilmez hâle gelir.

Akıl tek başına bırakıldığında, kâinatı omuzlamaya kalkar. Sebeplere takılır, neticeleri sahiplenir, vazifesi olmayan yükleri vazife zanneder. Bu hâl, akli yorar; endişeyi artırır, korkuyu besler, vesveseyi çoğaltır.

Namazda ise akıl haddini idrak eder.

Şunu anlar: "Ben idare etmiyorum; idare eden var. Ben plan yapıyorum ama hükmeden ben değilim."

İşte bu idrak, akli kemiren endişeleri susturur. Çünkü akıl, nihayetinde bir memur olduğunu; mülkün sahibi olmadığını kabul eder.

Namaz, akla istikamet verir. Onu başıboş düşünceden, neticesiz kuruntudan, faydasız hesaplardan kurtarır. Akıl, namazla yerini bulur; haddini bilir, vazifesini tanır. Tedbir alır ama

tevekkülü terk etmez; düşünür ama hükmetmeye kalkmaz.

Hem cisme de o kadar ağır bir iş değildir.

Çünkü insan, dünyası için saatlerce ayakta durur, yorulur, koşar, terler, uykusuz kalır; buna **ağır demez**, hatta mecburiyet sayar. Bir geçim için bedenini tüketir, bir menfaat için kuvvetini harcar, bir zevk için yorgunluğa katlanır.

Ama iş, **Rabb'inin huzurunda birkaç dakikalık kıyam**, bir miktar rükû ve secdeye gelince "zor" der...

Hâlbuki namazda beden, ne ağır bir yük taşır ne de tahammül üstü bir iş görür. Aksine, beden namazda **rahatlar**: kıyamda gerilir, rükûda gevşer, secdeyle yükünü bırakır. İnsan, dünyada en ağır işlerde hiç durmadan çalışır ama namaz deyince secdede alnını yere koymayı **ağır görür**.

Şimdi söyle ey nefsim: Bedenini dünya için bu kadar yoran sen, onu yaratan Rabb'in huzurunda

secde etmeyi çok mu görüyorsun?